

Luottamushenkilö ja työkyvyn tukeminen

Yhteistyö työnantajan, työterveyshuollon ja luottamushenkilöiden välillä on välttämätöntä työpaikan työkykyasioissa. Työpaikan luottamushenkilöillä on tärkeä rooli työntekijöiden työkyvyn tukemisessa, sillä he tuntevat työpaikan työt ja työolosuhteet. Työntekijällä on oikeus ottaa TSV/PLM mukaan työterveysneuvotteluun.

Erilaisia työkyvyn tukimuotoja voidaan käyttää työssä ollessa, kun työntekijällä on terveydentilansa vuoksi vaikeuksia selviytyä työssä, työkyvyn menettämisen uhka tai runsaasti tai pitkittyviä sairauspoissaoloja. Samoja tukimuotoja voidaan käyttää myös, kun tuetaan työntekijää, joka on palaamassa työhön pitkän sairauspoissaolon jälkeen.

Pääpaino on aina työkyvyttömyyttä ehkäisevissä toimissa.

Työkyvyn varhainen tuki tarkoittaa työturvallisuuslain mukaan sitä, että kun työntekijän todetaan työssään kuormittuvan joko fyysisesti tai psyykkisesti hänen terveyttään vaarantavalla tavalla, työnantajan on kaikin keinoin ryhdyttävä toimiin kuormitustekijöiden selvittämiseksi sekä vähentämiseksi.

Varhaisen välittämisen malli tarkoittaa työpaikalla rakennettavaa mallia, jossa määritellään työnantajan ja työterveyshuollon vastuut työkykyasioiden ja sairauspoissaolojen hallinnassa. Työpaikalla sovitaan työkyvyn alenemisen hälytysmerkit sekä mahdolliset puheeksiottokäytännöt. Samoin voidaan sopia siitä, miten työhön palataan pitkän sairauspoissaolon jälkeen.

Mikä työhönpaluun/ työkyvyn tukitoimi	Mitä /miten/ kuka	Luottamushenkilön osuus
Työkuormituksen vähentäminen , työtehtävien rajoittaminen tai muuttaminen	työntekijä ja esimies, tarvittaessa työterveyshuolto suunnittelevat	valtuutettu asiantuntijana töiden muokkaamisessa
Ergonomiset parannukset , <i>paremmat työvälineet tai apuvälineet</i>	työntekijä ja esimies tai työterveyshuolto voivat todeta tarpeen/ työolosuhteiden järjestelytuki TE-toimistosta	valtuutettu asiantuntijana
Työaikajärjestelyt	pysyvät tai tilapäiset, työssäolon tukemiseksi (esim. osasairauspäiväraha)	luottamushenkilö voi neuvotella mahdollisuuksista
Työterveyshuoltoneuvottelu varhainen tuki tai työhön paluu kolmikantaneuvottelu (työntekijä, esimies, työterveyshuolto, lm/tsv)	selvitellään työntekijän mahdollisuuksia jatkaa työssä, tarvittavia tukitoimia (mm. tässä luettelossa)	luottamushenkilö on työntekijän tukena: voi tehdä ehdotuksia tukitoimista, muutoksista työhön tai työaikaan, pyrkiä turvaamaan työsuhteen jatkuminen
Osasairauspäiväraha Kelan, työnantajan, työterv.huollon ja työntekijän yhteistyö	omien töiden tekemistä osaaikaisesti, <i>väliaikaista (12-120 pvää)</i>	valvoa, että Kelaa varten tehdään väliaikainen sopimus osaaikatyöstä, vuosiloman kertymine huomioitava

Kuntoutus: Kela, oireenmukainen tai Kiila©	hakeudutaan työterveyshuollon kautta	mahdollisuuksista kertominen
Työkokeilu työpaikalla työterveyshuollon järjestämänä <i>kevennettyä /muokattua työtä</i>	työterveyshuollon järjestämänä omalla työpaikalla, voi johtaa myös uuteen työhön, <i>määräaikainen (n. 1-2kk)</i>	luottamushenkilö töiden asiantuntija, voi tehdä ehdotuksia
Korvaava työ (TES)	Alan työehtosopimuksen mukaista, aina tilapäistä, palataan omaan työhön	neuvotella mm. järjestelmästä, palkanmaksusta, sopia työnantajan kanssa mitkä tehtävät työpaikalla voivat olla ns. korvaavia töitä, valvoa tasapuolisuutta ja toimivuutta
Uudelleensijoitus	työntekijä sijoitetaan työpaikalla toiseen tehtävään <i>pysyvästi</i> esimerkiksi työkokeilun jälkeen	valvoa, että siirtoa ei tehdä työntekijän vahingoksi, tarvittavat selvitykset on tehty ja tukimuotoja käytetään
Ammatillinen kuntoutus suuntautuu pääosin pois työpaikalta tai kevyempään työhön Ammatillisen kuntoutuksen muotoja ovat:	Työntekijän eläkelain mukaista, työeläkeyhtiöltä haettavaa toimintaa, maksetaan kuntoutusrahaa. Eläkeyhtiö antaa ennakkopäätöksen, sinä aikana pitää tehdä kuntoutussuunnitelma.	tiedottaa omalta osaltaan, muistuttaa mahdollisuudesta työterveyshuoltoneuvottelussa
- työkokeilu	pääosin <i>muussa kuin omassa työssä/tehtävässä</i> omalla työpaikalla tai toisen työnantajan palveluksessa, työlinikalla, kuntoutuslaitoksessa <i>määräaikainen (1-6kk)</i>	töiden etsiminen/ ehdottaminen hankkia tietoa työeläkekuntoutuksesta
- kurssitus	mahdollisen uuden työn vaatima lisäkurssitus/lyhyt koulutus/ uudet taidot	kertoa mahdollisuudesta
- uudelleenkoulutus	koulutus kokonaan toiselle alalle	kertoa mahdollisuudesta
- elinkeinotuki	yrittäjäksi ryhtyminen	kertoa mahdollisuudesta

Lisätietoja: Työympäristöyksikkö
verkkosivut: Teollisuusliitto, SAK, Kela, oman työeläkeyhtiön verkkosivut, TELA, Työterveyslaitos